

Tez Bilgileri Detayclose

Tez No	İndirme	Tez Künye	Durumu
430383	28.03.2018 tarihine kadar kullanımı yazar tarafından kısıtlanmıştır.	Dil Devrimi'nin erken Cumhuriyet Dönemi'nde şiir ve çeviri bağlamında Türk Edebiyatı'na etkisi (1932-1950) / The effects of the language reforms on Turkish Literature in the context of poetry and translation in The Early Republican Period (1932-1950) Yazar:HAVVA HALE SERT Danışman: DOÇ. DR. MEHMET KALPAKLI Yer Bilgisi: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi / Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Konu:Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature Dizin:	Onaylandı Doktora Türkçe 2016 287 s.

Bu çalışmada erken Cumhuriyet döneminde uygulanan dil politikalarının şiir ve çeviri bağlamında edebiyata etkisi incelenmektedir. Bu çerçevede öncelikle, Alfabe Devrimi'yle başlayan dili değiştirme siyaseti ele alınmakta ve bunun ilk etkisinin Osmanlı şiirinde mazmunlaşmış kelimelerin göstergesel çağrışımlarının yerinden edilmesinde görüldüğü ileri sürülmektedir. Birinci Türk Dili Kurultayı Müzakere Zabıtları'ndaki tartışmalar edebiyat bağlamında okunduğunda dil, düşünce, zihniyet ve medeniyet arasında bir bağ kurulduğu, eski zihin ve yaşam dünyasını imleyen Divan şiiri ile Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin yerine halk dilinden/edebiyatından alınan kelimelerle kolay anlaşılır bir edebiyat kurulması gerekliliğinden hareket edildiği görülür. İkinci Türk Dil Kurultayı sonrasında başlatılan Öztürkçe kelimelerle yazı/şiir yazma seferberliği kapsamında dönemin başat gazetelerinden Cumhuriyet, Ulus ve Akşam ile Servetifünun, Ülkü ve Varlık dergilerinde yayımlanan şiirler incelenmektedir. Bu şiirleri yazan milletvekili, bürokrat, gazeteci ve edebiyatçılar, çalışmaya konu olan dil siyaseti teorisinin kurucusu ve yeniden üreticisi olmaları ve Öztürkçeyi topluma benimsetme idealini taşımaları açılarından Gramsci'nin "organik aydın" kavramına yaslanan eleştirel bir yaklaşımla ele alınmaktadır. İnönü dönemindeki dil politikaları, Tercüme Bürosu bünyesinde çıkan Tercüme dergileri üzerinden izlenmektedir. Çalışma, Dil Devrimi'nin 1940'lar ve 1950'lerde edebiyattaki etkisinin göstergelerine ilişkin olarak sırasıyla şu saptamaları yapmaktadır: Yeni ve eski kelimeler çevirilerde birlikte kullanılmış ve Batı dillerindeki cümle yapıları bu dile uydurulmaya çalışılmıştır. Fazıl Hüsni Dağlarca, Ahmet Muhip Dıranas ve Oktay Rifat 1950'lerde ve sonrasında, 1930'lu yıllarda yazdıkları şiirlerindeki "eski" kelimelerin yerine "yeni" kelimeleri ikame etmişlerdir. Anahtar Kelimeler: Alfabe Devrimi, Dil Devrimi, Gramsci, "organik aydın", Tercüme dergisi, şiir, çeviri.

This study analyses the influence of language policies implemented in the early Republican period on the Turkish literature in the context of poetry and translation. It first looks at language change policy that started with the Alphabet Reform and argues that its first impact was felt on displacement of semiotic associations of metaphorical words in the Ottoman poetry. When the debates covered in the First Turkish Language Congress Proceedings Records are analysed in the context of literature, it can be seen that a link between language, thought, mentality and civilization was established. Moreover, there was a determination to develop an easily understandable literature by replacing the Ottoman (Divan) poetry and Arabic and Persian originated words implying the old mentality and way of life with words taken from the public language/folk literature. The thesis examines the poems published in the leading newspapers of the era Cumhuriyet, Ulus and Akşam and the journals Servetifünun, Ülkü and Varlık as part of a campaign that has been launched after the 2nd Turkish Language Congress to write prose and poetry using "pure Turkish" words / neologisms. The deputies, bureaucrats, journalists and men of letters who wrote these poems were critically examined with Gramsci's "organic intellectual" concept in the sense that they were the founders and re-producers of the language policy theory and had the ideal of making the people adopt "pure Turkish". The language policies of the İnönü era are followed through the Tercüme journals published by the Translation Bureau (Tercüme Bürosu). The study presents its findings about the impact of the Language Reforms on the literature respectively in the 1940s and 1950s as follows: "New" and "old" words were used together in the translations and the sentence structure of the Western languages were tried to be adapted to this language. Fazıl Hüsni Dağlarca, Ahmet Muhip Dıranas and Oktay Rifat replaced the "old" words they used in their poems in the 1930s with "new" words in the 1950s and beyond. Keywords: Alphabet Reform, Language Reform, Gramsci, "organic intellectual", Tercüme journal, poetry, translation.